

[Marius Buhl.]

denne modtagelighed vil blive svækket, hvis tankerne går i retning af en eksamen, medens man modtager undervisningen. Det er muligt, men det kan også være, at modtageligheden svækkes blot ved tanken om, at dette skal man ikke op i til eksamen, og så kan man ganske roligt droppe det til fordel for noget andet.

Jeg kan ikke få mig selv til at tage så skarp stilling for eller imod lovforslaget. Der er så mange momenter, der gør sig gældende, og det vigtigste er, hvilken lærer man anbringer ved katederet; det vil man nok komme til at erfare også efter det nye seminarieforslag.

Hvidberg: Den højtærede minister nævnte, at jeg havde været eksaminerende censor i formiddag. Rent bortset fra, at dette var en bemærkning, der faldt under en privat samtale om et andet emne — og vi plejer jo ikke her at anføre noget fra private samtaler — ved jeg ikke, hvad en eksaminerende censor er! Jeg var eksaminator ved en sproglig prøve på universitetet, og jeg betvivler, at nogen af de pågældende kandidater har lidt overlast i den anledning. Jeg tror, at de alle, hvis de var her tilstede, ville sige, at det var nødvendigt, at der var en sådan kundskabskontrol, for at de nogenlunde kunne lære det pågældende sprog.

Videre sagde den højtærede minister, at da jeg talte, var det selve den sorte skole, der talte. Dette er en fornærmelse mod universitetet, så den lader jeg gå videre, og iøvrigt kan det heller ikke ophidse mig. Den højtærede minister vil erfare i denne tid, at jeg vil opføre mig på den måde overfor ham, som jeg kunne have ønsket at folketingsmand Bomholt havde opført sig overfor mig i den tid, jeg var minister.

Den højtærede minister talte derefter om en eksamensprøvet folkeskole. Jeg har aldeles ikke talt om eksamen i folkeskolen, men udelukkende ved de højere læreanstalter, og dertil henregner jeg også seminarierne. Hele denne snak om mandarinverdenen, som lever ind i det 20. århundrede, er højst mærkværdig, da ministeren selv siger, at han har set, at på seminarierne er man virkelig begyndt at forlade eksamensvæsenet, og der er ingen andre åndsinstitutioner i landet, der i den grad er gået i spidsen for at bryde eksamensvæsenet, som netop

seminarierne har gjort det, og den højtærede minister henviser i denne forbindelse til det forsøgsarbejde, som har ført ind på denne vej.

Nuvel, alt dette taler netop for mig og mod den højtærede undervisningsminister. Hvis virkelig forsøgsarbejdet kan ændre ikke bare undervisningen, men også eksamensformen på seminarierne, hvorfor i alverden skal man så lave en så radikal ændring som denne, praktisk talt at afskaffe eksamen, hvad jeg altså af de grunde, jeg har anført, mener er højst betænkeligt. Jeg finder derfor, at det pågældende afsnit af den højtærede undervisningsministers tale er en lille smule ubegribeligt; jeg forstår ikke, hvordan man kan anføre disse seminarier som havende brudt eksamensvædet og så bruge det som argument for, at man ikke behøver eksamen.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) talte om den voldsomme kritik, jeg har øvet. Jeg plejer ikke at være voldsom, og jeg har heller ikke været det i dag. Det ærede medlem talte om, at eksamen jo ikke afskaffes. Må jeg gøre opmærksom på med hensyn til dette udtryk, „i det væsentlige afskaffet“, at jeg har citeret flertallets udtalelse og sprogbrug i kommissionens betænkning. Flertallet siger, at eksamen praktisk talt afskaffes. Det er flertallets udtalelse eller sprogbrug.

Det ærede medlem siger, at jeg hævder eksamen som princip. Ja, det er i og for sig rigtigt. Jeg er ikke nogen tilhænger af eksamen for eksamens egen skyld, tværtimod, jeg kan egentlig ikke særlig godt lide eksamen, men jeg mener, at eksamen er en social foranstaltning i ethvert kultursamfund. Jeg mener, at den er nødvendig, for ellers får vi det, der er værre; så kommer tilfældet til at spille for stor en rolle. Må jeg være så personlig at anføre overfor det ærede medlem, at han gennemgik en alvorlig og stor operation for nogle år siden. Nu spørger jeg det ærede medlem: den aften, før De skulle opereres, da De lå og tænkte på det, der skulle ske den næste dag, mon De da ikke var ganske godt tilfreds med, at det var en eksamineret og kundskabsprøvet kirurg, der skulle optræde den næste dag? Jeg tror det næsten.

Formanden: Der må ikke tales direkte til medlemmerne.